

- یا فرمانان بکعت.
- شالی (Şalî):** پویش برنج.
- شالی زار (Şalî zar):** زه‌فیبین برنجی.
- شام (Şam):** دستپیکا شه‌قی - شیف.
- شامه (Şame):** دهرسوک، که‌فیک - د زار اوئ فی‌زیبولوژی دا ئانکو پهردا نازک (غشاء).
- شامی (Şamî):** خه‌لکئی وه‌لاتئی شامی (خه‌لکئی سوربئی) - جوره‌کئی خوارنئی یه.
- شامیانه (Şamyanê):** سیهوانه، که‌پر.
- شان (Şan):** کورتکریا جیناقتی (ایشان = ئه‌و) - شانامیشا هنگشینی.
- شانندن (Şanden):** شه‌کرن - دامه‌زاندن - فه‌مراندن.
- شانزده (Şanzdeh):** هژمار شانزده (۱۶).
- شانک (Şanek):** به‌رچیلکا مریشکئی.
- شانه (Şanê):** مل - شه‌بئ سهری.
- شانیدن (Şanîden):** بنییره: «شاندن».
- شاه (Şah):** شاه، سولتان - ههر تشتی کوژ لایئ مه‌زناهی و باشیئی فه ژ هنده‌کئین وه‌کی خوه مه‌زنتریان باشر بت، وه‌کی: (راه > شاهراه، تیر > شاه‌تیر و.....هتد).
- شاهانه (Şahanê):** وه‌کی شاهی - بئ شاهی (ههر تشتی کو‌گریدای بت ب شاهی فه).
- شاهانی (Şahanî):** جوره‌کئی تری یه.
- شاهباز (Şahbaz):** ته‌بیرئ بازی بئ کو مه‌زن و ره‌نگ سپی یه.
- شاه بالا (Şah bala):** گه‌نجی کو هه‌ف به‌ژن و هه‌ف ژبئی زاقای بت و ل شه‌فا داوه‌تئ ب ره‌خ زاقای فه تیت و دچیت (ل جه‌م مه‌ برازاقایه کو سال و به‌ژن نه مه‌رجئین سهره‌کی نه بۆ برازاقای).
- شاهبو (Şahbû):** عه‌نبه‌ر، بیهنا عه‌نبه‌رئ - مسک، بیهنا مسکئی.
- شاهپر (Şahper):** مه‌زنترین په‌ر د ناف فرندا دا.
- شاهپور (Şahpûr):** کورئ شاهی، شاهزاده.
- شاه تیر (Şah tîr):** کاربتئین کو بۆ

بانج خانی بکار تینن.

شاهد (Şahêd): ژ بلی ئانکویین

عهره بی کوب هه مان رامن ل
فارسی ژى دا لکارن، ئانکوا (پار،
دلدار، میتر و ژنیتین روی جوان) ژى
ددهت.

شاهدباز (Şahêdbaz): که سچ کو

کارى گوهنیللی یی دگهل کور یان
ژنیتین جوان بکهت.

شاهدخت (Şahduxt): کچا شاهى،

شاهزاده خاتوین.

شاهراه (Şahrah): شاهرى، ریک

یان جاددا گهلهک پان و بهرین
بیت.

شاهرود (Şahrûd): ژهها مهزنا

سازى - رویبارى مهزن - ناغى
رویباره کى یه کوسه روکانیا وئ ل
شاهکوهه و ل باژیرى شاهرود را
دبورت - ناغى باژیره کى ئیرانى یه
کو دکه فته د پاریزگهها سمنان دا.

شاهزاده (Şahzadê): شههزاده،

کورى شاهى.

شاهنامه (Şahnamê): په رتوکا کو

تیدا سهه راتییین شاهین ئیرانى ب
هوزان یان په خششان هاتینه
قههاندن. ئیرانیان گهلهک شاهنامه

هه نه، وه کى: شاهناما ابو المؤید

بلخی کول نیشا ئیکى ژ سه دسالا
چارى کوچى ب په خشانکى هاتبوو
نقیسین، و ب شاهناما مؤیدی
ناقداره، لى نهو نه مایه. ههروه سا
شاهناما ابو منصورى کوب
فه رمانا ابو منصور محمد بن
عبدالرزاقى حاکمى (طوس) ئى
هندهک زانا و میثوونقیسان هه ر ل
نیشا ئیکى ژ سه دسالا چارى نهو
شاهنامه به رهه ف کربوو، لى نهو
ژى نهو نه مایه. بهلام شاهناما ژ
هه میان ناقدارتر شاهناما فردوسى
یه، و یا زانایه ژى کو فردوسى بو
نقیسینا شاهناما خوه گهلهک مفا
ژ شاهناما (ابو منصورى)
وه رگرتبوو.

شاهنای (Şahnay): زرنا (نالاقه کى

موزیکى یه).

شاهندن (Şahenden): خوه ژ

خرابکاریا پاراستن، کارین قهنج
کرن.

شاهنشاه (Şahensah): کورتکریا

په یشا (شاهان شاه) ه، ئانکو:
شاهى شاهان.

شاهى (Şahî): شاهاتى،

<p>شباھت (Şebahet): وهکیاتی، ئەف پهیشه د زمانى عەرهبى دا نینه بهلام فارسا ژ پهیفا (شبییه) یا عەرهبى چیکریه.</p>	<p>دهسته لاتداری - پارى هویرده بوو ل سهردهمى قاجارى یا - گیایی شاهی.</p>
<p>شباھنگ (Şebaheng): بلبیل - ستیرا سپیدى.</p>	<p>شاهیدن (Şahîden): شاهاتى کرن، دهسته لاتداری کرن - بره: (شاهندن).</p>
<p>شب باره (Şeb barê): کهسى یان کهسا کو حهژ شهقى بکهت - ژنا پویج و دههمه ن پیس.</p>	<p>شایان (Şayan): هیژا، ب سه رقه، لایق. د کرمانجیا خواری دا هه شایان لکاره.</p>
<p>شب بازه (Şeb bazê): شهف رهقینک، چه کچه کیله.</p>	<p>شاید (Şayed): بهلکی، چیدبیت، رهنگه.</p>
<p>شب پره (Şeb perê): بنیره: (شب) بازه).</p>	<p>شایستن (Şayêsten): هیژا بوون، بسه رقه بوون.</p>
<p>شبدیز (Şebdîz): ب رهنگى شهقى - ناقتى ههسپى خسرو پهرویزی کو رهنگى وی رهش بوو - ناقتى ئیک ژ هه سیه ئاوازین باره دی یه.</p>	<p>شاییدن (Şayîden): بنیره: (شایستن). شب (Şeb): شهف.</p>
<p>شبست (Şêbêst): کریت.</p>	<p>شبالنگ (Şebaleng): نیچیر.</p>
<p>شبستان (Şebêstan): جهى شهقى، جهى نقشتنى - جهى تایبهت بوژنکا ل خانین مهران قه - نهو جه ژ مزگهفتى یى کو بان کری بیت.</p>	<p>شبان (Şeban): کوما شهفا، چند شهف - شقان. شبانگاه (Şebangah): دهمى شهقى - ههفشى پەزى.</p>
<p>شب فرخ (Şebê ferrux): ناقتى ئیک ژ هه سیه ئاوازین باره دی. شبنم (Şebnem): خوناڤ.</p>	<p>شبانە (Şebanê): شهقى (هه) تشتى کوژ بهر شهقى مابیت و رۆژا لدویف دا نهو تشت بهیته بکارتینان ب تایبهتى خوارن)- شقان.</p>

شته (Şete): تری - شه‌قی.	شبی (Şebî): مالی شه‌قی (مه‌به‌ست
شجام (Şecam): سپر، سه‌رمایا	ژی جلکی نفستنی یه).
دژوار.	شبیخون (Şebîxûn): هیرشپین ژ
شجانیدن (Şecanîden): سارکرن،	نشکه‌کیفه کو لده‌می شه‌قی بیه‌نه
ته‌زاندن.	سه‌ر دوزمنی.
شجیدن (Şecîden): ساربوون،	ش‌بینه (Şebîne): شه‌قی،
ته‌زین.	تشتی (وه‌کی خوارنی) کو ژ به‌ر
شخ (Şex): چه‌قی داری - سه‌ری	شه‌قی مابیت.
چیای، گوپیتکا چیای - نه‌ردی ره‌ق	شپشه (Şêpêşe): پیتشک، وه‌کی:
و بی سه‌روبه‌ر - موکوم، قاییم.	(پیتشکا برنج و گه‌نم و ئاری).
شخ (Şux): کیتم و عه‌داف - قریژ و	شپل (Şêpl): فیتی - پله و ده‌ره‌جه.
قیقار.	شپلیدن (Şêplîden): فیتی فه‌دان.
شخالیدن (Şexalîden): سه‌لخین.	شپیلیدن (Şepîlîden): گفاشتن.
هه‌روه‌سا (شخاییدن) ژی لکاره.	شتا (Şêta): برسی، که‌سی کو
شخش (Şexş): که‌فن - پیتی -	تیشنت یان فراقین نه‌خواربیت.
جلکی که‌فن - که‌تن، حولسپن،	شتاب (Şêtab): له‌ز، زوی، حیل
ته‌حسین.	چوون، توند چوون.
شخشانییدن (Şexşanîden):	شتابان (Şêtaban): ب له‌ز -
حولساندن، ته‌حساندن.	له‌زۆ (که‌سی کو ب له‌ز قه‌ستا
شخکاشه (Şexkaşê): گژلوک.	کاره‌کی بکه‌ت).
شخم (Şuxm): کیلان (کیلانا	شتافتن (Şêtaften): له‌زکرن،
نه‌ردی).	عه‌جه‌له‌کرن - زوی چوون، توند
شخودن (Şuxûden): که‌لدابرن -	چوون.
بریندارکرن - سه‌لخاندن.	شتر (Şutur): حیستر.
شخول (Şexûl): فیتی - نالین و	شترمرغ (Şuturmurx): که‌ردیکل
قیترین.	(نعام).

- شخولیدن (Sexûlîden):** فیتی
 قه‌دان - نال نال کرن - قیژی قه‌دان
 - چرمسین.
- شخیدن (Sexîden):** حولسین،
 ته‌حسین - کهفتن ژ جهه‌کی -
 چرمسین، قورمچین.
- شدکار (Şudkar- Şêdkar):**
 ئه‌ردی کیتلای و تۆف کری.
- شدکیس (Şedkîs):** که‌سکوسور،
 که‌سکوئالا (قوس قزح).
- شدن (Şuden):** بوون - چوون -
 بوژین.
- شده‌بند (Şudebend):** روژنامه‌شان
 - میژوونقیس.
- شدیار (Şudyar):** بنیره: (شدکار).
- شرب (Şerb):** جوره‌کی په‌روکی نهرم
 و ته‌نک بوو کوه‌روسوک و
 که‌فیک ژئی چیدکرن.
- شرشر (Şurşur):** ده‌نگی شرشرا
 ئاقی.
- شرشره (Şurşurê):** سوبلا‌فکین
 بچوبک.
- شرفاک (Şerfak):** ده‌نگی پییی،
 هه‌روه‌سا هییدی. هه‌روه‌سا
 (شرفانگ، شرفانگ، شرفه،
 شرفک) ژئی لکارن.
- شرم (Şerm):** شه‌رم (حیا) -
 نامویس، هه‌تک - نامیرین
 گوهنیلییی.
- شرمگاه (Şermgah):** نامیرین
 گوهنیلییی بیتن زه‌لام و ژنکا (کیر،
 قوز).
- شرمگین (Şermgîn):** شه‌رمین.
- شرنگ (Şereng):** ژه‌هر - هه‌ر
 تشتی ته‌حل.
- شست (Şest):** هژمار شییست (۶۰)
 - تبلا به‌رانئ ژ ده‌ست و پیییا -
 شوکا ماسی یا - ته‌له، ته‌لی.
- شستگانی (Şêstganî):**
 شه‌نگسته، ئاساس.
- شستگر (Şestger):** کشاندار،
 تیرها‌قیژ.
- شستن (Şusten):** شوبشتن.
- شش (Şeş- Şêş):** هژمار
 شه‌ش (۶).
- شش (Şuş):** پش، میتلاکا سپی.
- شش بانو (Şêş banû):** درکه‌یه ژ
 هه‌بقی و هه‌ر پینج
 ستیرین (عطارد، زهره، مریخ،
 مشتری و زحل). هه‌روه‌سا په‌یقین
 (شش خاتون، شش عروس و شش
 بانوی پیر) ژئی لکارن.

- شش پستان (Şuş pēstan):** مه مک پزدان، ژنکا کو مه مکین وئ نهرم و مه زن بن - پیره ژن.
- شش پستان (Şêş pēstan):** درک هیه ژ دپهلئ (سه یئ مئ) - خه بهر (جنیو) هکه کو دده نه ژنکا، ههروه کی د کوردی دا (دپهلئ) لکاره.
- ششلیک (Şêşlik):** تکه و که باب.
- شخ (Şex):** چه قئ دارئ - شاخئ گیانه و هرا.
- شغال (Şexal- Şuxal):** طوری، تویری.
- شغر (Şexer):** تیقلئ نیفا دهستی کو ژ بهر زیده کار کرنئ رهق بیبت.
- شفت (Şeft):** مه زن، گر - نه تراشی، نه حولیکری (بو داری دهیته بکارئینان).
- شفتالو (Şeftalû):** جوهره کی خوخانه.
- شفشف (Şefşef):** چه قئ دارئ کو خوههر و قبیج بیبت - رهق دارئ.
- شفشه (Şefşe):** چه قئ دارئ کو راست و نازک بیبت.
- شفک (Şefek):** بی هونهر، نه زان، هه بله.
- شفل (Şefel):** نینوکین فیل و حیشترا.
- شفوده (Şufûde):** چه فتئ (روژین چه فتیئ هه ر ژ شه مبی تا دگه هپته ئه ینیئ).
- شکار (Şêkar):** نیچیر.
- شکارگر (Şêkarger):** نیچیرقان.
- شکاریدن (Şêkarîden):** نیچیر کرن.
- شکاف (Şêkaf):** شکهن، دهرز، که لشت - گلولکا به نکئ ئارموبشی.
- شکافانیدن (Şêkafanîden):** دهرزاندن، که لاشتن.
- شکافتن (Şêkaften):** دهرزاندن، که لاشتن - پرت پرت کرن - دراندن.
- شکافه (Şêkafê):** ئالاقه کی بچویکی داری یان ئاسنی به کو سازژهن سازی پئ دژهنیت.
- شکافه زن (Şêkafêzen):** سازژهن.
- شکاندن (Şêkanden):** شکاندن، هویر هویر کرن.
- شکانک (Şekaneke):** بهر چیلکا مریشکی.
- شکر (Şêker):** شه کر - فرمانه ب

- نیچیرکرنی، ئانکو: (نیچیری بکه).
- شکراب (Şêkerab): قهنداڤ - درکویه ژ دلمانکا هندک ل نابقه را دو هه فالان دا.
- شکرافشان (Şêkerêşan): ناخفتن خوهش، سوحبه تکه ر.
- شکرپا (Şêkerpa): لهنگ، سه قهت.
- شکرخند (Şêkerxend): گرژین.
- شکردن (Şêkerden): نیچیرکرن.
- شکرفیدن (Şêkerfiden): حولسین، ته حسین - هلنگفتن، سه تمین (بو ده وارا پتر لکاره).
- شکره (Şêkere-ê): هه ر فرندهکی نیچیرکهر، وهکی: (بازی، شاهین و.....هتد).
- شکست (Şêkest): شکهست، هویر هویر بوو.
- شکستن (Şêkesten): شکهستان، هویر هویر بوون - بهرامبه ر دوژمنی شکهستان خوارن (مغلوب بوون).
- شکسته زبان (Şêkestê zeban): لالوته، تترتی.
- شکفتن (Şêkuften): بشکفتن، قه بوون (قه بوونا گولن)، ژ سه ریک رابوون (ژ سه ریک رابوونا لیڤا لدهمی گرژینی).
- شکفیدن (Şêkufiden): بنیره: (شکفتن).
- شکک (Şekek): ته نبویر (تامیرهکی موزیکی یه) - دهنگی پیتی ل دهمی هاتن و چوونتی.
- شکله (Şêkle): زیڤال، ریتال (پرتین دریای ژ جلکی لدهمی ب بزمارهکی یان که له مه کی دکه قییت) - تویری، کویزی (یین گوندور و زه به شا).
- شکم (Şêkem): زک.
- شکمبه (Şêkembe): ئاشکی گیانه وه رتین گیاهور.
- شکممو (Şêkemû): بی نهفس، که سی کو بو خوارنی گه له ک هه ژ زکی خوه بکهت.
- شکن (Şêken): کوریشکین په روکی - گولالی بین پرچی.
- شکنج (Şêkenc): بنیره: (شکن) - ئه شکه نجه - فیل و حبله.
- شکنجیدن (Şêkencîden): ئه شکه نجه دان - قورنجیک دانان.
- شکند (Şêkend): کرمین سور و دریت کول ئه ردین ته ر و نمدار

شکیل (Şêkîl): فیل، حیلہ - سهخته، قه لپ.	دمشہ نہ.
شکینہ (Şekîne): جیڑی مہزن کو دہخل و دانی بکہ نی.	شکنہ (Şêkene): نازداری.
شگال (Şegal): طوری، تویری (گیانہ و ہرہ کہ).	شکوب (Şukûb): دہرسوک، کہ فیک.
شگال (Şegal): رہڑی.	شکوخ (Şukûx): کہفتن، هلنگفتن، سہ تمین.
شگال (Şêgal): شکہن و دہرزین مہزن لسہر رویی تہردی - چال - بیر.	شکوخیدن (Şukûxîden): بنیڑہ: (شکوخ) - ترسیان.
شگالیو (Şugalîv): نان یان گوشتی کولسہر ناگری بہیتہ قہ لاندن یان براشتن.	شکوفہ (Şêkûfa): بشکفتی، قہ بووی.
شگرہ (Şêgêrd): ری و ریباز.	شکوفہ (Şêkûfê): بشکوژ، غونچہ - ہلاقتن، دل رابوون.
شگرف (Şêgerf): سہیر، عنتیکہ، عہ جیب - باش و دہلال - تشتی کو بو جوانی و قہ نجی یا خوہ بن ہہفتا بت و کیم بدہست بکہفت.	شکوفیدن (Şêkûfîden): بنیڑہ: (شکفتن) - کہ لاشتن - شکاندنا لہشکہری.
شگفت (Şêgêft): سہیر، عہ جیب.	شکوه (Şukûh): شکو، مہزناتی، پایہ بہرزی.
شگفتیدن (Şêgûftîden): سہرسورمان، حہ بیرین.	شکوه (Şêkûh): ترس.
شگون (Şugûn): فالہ خیڑی - پیروزی.	شکیب (Şekîb): صہبر، نارام، قرار.
شل (Şul): نہرم، سست - قل، ثاقدار - مروقتی سست و لاوز و تہمہل.	شکیبا (Şekîba): بیٹہن فرہ، صابر.
	شکیبیدن (Şekîbîden): بیٹہنا خوہ فرہ کرن، صہبر کیشان.
	شکیش (Şekîş): جہال.
	شکیفتن (Şekîften): بنیڑہ: (شکیبیدن).

په رتوکوه کې بوو کو وینین
جوراو جور تیدا بوون ژ چه وانی یا
گوهنیلمی یا میرو ژنا؛ نه ف
په رتوکوه «نه زره قی» بو
«طغان شاه» ی به ره ف کربوو.

شلوار (Şelvar): شه لوال.

شلوغ (Şulûx): دهنګ و دور، هوسه
و قهره بالغ.

شله (Şulle): جهی کو گلیشی
دکه نی - نا ف لنگی ژنکی، قوز.

شله (Şele): توله کرن.

شلیته (Şelîte): جوره کی دهه منی
کو د که فن دا ژنکا لسه ر ده ریپیا
را دکر نه بهر خوه.

شلیدن (Şelîden): نجمین، وه کی
مرؤقین شه له لی یان سه قه ت
بریقه چوون.

شلیک (Şellik): دهنګی فاله بوونا
ته لقی یان گولله توپی - فهرمانه
ب رهمی کرنی.

شم (Şum): پیلافا چه رمی کو
شروخیت وی ژ بهنکا هاتبنه
چی کرن.

شم (Şem): ره قین، ره قین ژ بهر
ترسیانی - په ریشان بوون - فیل،
حیله، بسه ردا برن، خاپاندن -

شل (Şel): رما کورت، خشت.

شل (Şel): ره هن، ران (رانسی
گیانه وهر و مرؤفا).

شل (Şell): شه له لی، که سی کو
ده ستی وی ژ کار که تبیت.

شلال (Şêlal): دربارا ژیک فر (بو
دربارا په روک و جل و بهرگا
لکاره).

شلپ (Şêlep): دهنګی تشته کی
ده می دکه قیته د نا قی دا.

شلپوری (Şelpûy): دهنګی پیپی
لده می ریقه چوون.

شلتوک (Şeltûk): پوش برنج.

شلتیه (Şelte): جهی کو
پشکل (کوشپل) و گلیشی
بکه نی.

شلخته (Şe-Şêlexte): ژنا بی
مه ریژ، ژنا ته مبهل کو کارین خوه
ب بی ته رتیفی بریقه بیه ت.

شلغم (Şelxem): شیلیم.

شلف (Şelf): ژنا دهه من پیس،
قه حبه.

شلفینه (Şelfine): نا ف لنگی
ژنکی، قوز.

شلفیه (Şelfiye): بنیره: (شلف +
شلفینه) - (الفیه و شلفیه): نا قی

- شما (Şuma): هوبن - ههوه، وه - نینوکین دست و پی یا.
- شما (Şuma): ههروهسا بۆرئزگرتن ل شوینا جیناقتی «تو» (کو جیناقتی تاکه بۆ کهسی دووی یی ئاماده) ژى بکار دهیت.
- شماخ (Şemax): ئیلهک، زهخمه (زهخمین سهر مه مکین ژنکا).
- شمار (Şumar): هژمار - حساب - نمره.
- شماله (Şemale): شه مالک، مؤم - ناقتی جوره کئی برنجی یه.
- شمانیدن (Şemanîden): پهریشان کرن - رهفانندن (ژ بهر ترسی مه جبور کرن کو بره قییت) - ترساندن.
- شمخال (Şemxal): جوره کئی چه کی کولسه رده مین کهفن دهاته بکارئینان.
- شمد (Şemed): په روکه کئی سپی یی تنک بوو کول ها قینتی و لده می نقستنی بسه رخوه دادن.
- شمر (Şemer): سکر، حهود، یان ههر تشسته کئی کو ئاف تیدا یان ل پشت خرغه ببیت.
- شمردن (Şumurden): هژمارتن.
- شمشیر (Şemşîr): شیر (جوره کئی چه کی یه).
- شمغن (Şemxên): ههر تشتی کو بیهنا پیس ژى بهیت، ب تاییه تی ژنکا کو بیهنا نه خوهش ژى بهیت.
- شمل (Şemel): پیتلافا چه رمی کو شروختی وی ژ بهنکا هاتبهنه چیکرن.
- شمه (Şême): فری.
- شمیدن (Şemîden): ترسیان - رهقین - ژ حال چوون، بی هش بوون - پهریشان بوون.
- شمین (Şemîn): بیهن خوهش.
- شن (Şên): خیز.
- شنا (Şêna): مه له قانی.
- شناخت (Şênaxt): نیاسین - تیگه هشتن و بسه رهلبوون - زانین.
- شناختن (Şênaxten): نیاسینی دگه لیک کرن، هه قالینی - زانین، زانایی.
- شناسانندن (Şênasanden): دانه نیاسین، ناسانندن.
- شناسنامه (Şênasnamê): ناسنامه (هویه).
- شناگر (Şênager): مه له قان.
- شناور (Şênaver): مه له قان - ههر